

ชื่อเรื่อง : การศึกษาสภาพและปัญหากระบวนการจัดทำแผนชุมชน
กรณีศึกษา : เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพิษณุโลก
ผู้วิจัย : เสาวลักษณ์ ลิ้มศิริวงศ์
ประธานที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์
กรรมกรที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ พรรณนุพา นพรัก
ประเภทสารนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(พัฒนาลังคม) มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2548

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในกระบวนการจัดทำแผนชุมชน
กรณีศึกษา : เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดพิษณุโลก เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน
ระหว่างระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
คือ เกณฑ์จัดทำแผนชุมชนของตำบลต้นแบบ ตำบลนำร่อง การจัดทำแผนชุมชนในจังหวัด
พิษณุโลก 5 ตำบล จำนวน 15 คน และเกณฑ์จัดทำแผนชุมชน ของตำบลที่มีการจัดทำแผน
ชุมชนซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักสนับสนุนการในการจัดทำ 31 ตำบล จำนวน
310 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ตามลักษณะหรือตามเกณฑ์ที่กำหนด
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบไม่มีส่วนร่วม
และแบบสอบถามเพื่อสอบถามความคิดเห็นจากเกณฑ์จัดทำแผนชุมชน ในประเด็นสภาพและ
ปัญหาของกระบวนการจัดทำแผนชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และตรวจสอบ
ข้อมูลที่ได้โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบสามเส้า จากนั้นนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่พฤติกรรมใน
แต่ละด้านตามหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อตรวจสอบสภาพกระบวนการจัดทำแผนชุมชน
โดยการหาค่าร้อยละ และวัดระดับปัญหาของสภาพกระบวนการจัดทำแผนชุมชนในแต่ละด้าน
โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำผลที่ได้ไปแปลความหมาย
ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1) สภาพกระบวนการจัดทำแผนชุมชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัด
พิษณุโลกมีการนำหลักการจัดทำแผนกลยุทธ์มาใช้ดำเนินกระบวนการจัดทำแผนชุมชนครบทุกด้าน
ผลสรุปในภาพรวมของกระบวนการจัดทำแผนชุมชนในแต่ละด้านดังนี้ ด้านการศึกษาสภาพ
วิเคราะห์สำรวจข้อมูลชุมชนพบว่า มีการจัดเวทีศึกษาข้อมูล ด้านการกำหนดแผนชุมชนพบว่าทั้ง
ผู้นำและประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด ด้านการนำแผนชุมชนไปปฏิบัติพบว่าการใช้ภาวะผู้นำ

และมีการรวมกลุ่ม และด้านการประเมินผลแผนชุมชนพบว่าแผนชุมชนสามารถแก้ปัญหาให้คนในตำบลได้

2) สภาพกระบวนการจัดทำแผนชุมชนในแต่ละตำบลพบว่าส่วนใหญ่เห็นว่ามีความแตกต่างกันในด้านเทคนิค/วิธีการ ขั้นตอน และเครื่องมือในการดำเนินงานในแต่ละด้านของกระบวนการจัดทำแผนชุมชนแตกต่างกันไปตามสภาพของพื้นที่และปัญหาของตำบล ความต่อเนื่องของการดำเนินกระบวนการจัดทำแผนชุมชน และระยะเวลาเรียนรู้ในกระบวนการจัดทำแผนชุมชน รวมทั้งปัจจัยภายนอกชุมชนที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนซึ่งไม่สามารถควบคุมได้

3) ปัญหาในภาพรวมของกระบวนการจัดทำแผนชุมชนในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการศึกษา สภาพ/วิเคราะห์ สสำรวจข้อมูลชุมชนพบว่า มีปัญหาการจัดเวทีศึกษาข้อมูล ด้านการกำหนดแผน ชุมชนพบว่า มีปัญหาในการกำหนดแผนจากผู้นำและประชาชนในชุมชนที่ร่วมกันกำหนด ด้านการนำแผนชุมชนไปปฏิบัติพบว่า มีปัญหาจากผู้นำและกลุ่มในชุมชนไม่สามารถบริหารจัดการชุมชนได้ ด้านการประเมินผลแผนชุมชนพบว่า มีปัญหาแผนชุมชนไม่สามารถแก้ปัญหาให้คนในตำบลได้ เพราะผู้นำท้องถิ่น และขาดบุคลากรและหน่วยงานจากภายนอกที่เข้ามาสนับสนุนกระบวนการจัดทำแผนชุมชน

Title : THE STUDY OF PROFILES AND PROBLEMS IN THE PROCESS OF
COMMUNITY PLANNING : CASE STUDY OF TUMBON
ADMINISTRATION ORGANIZATION AT PHITSANULOK PROVINCE

Author : Miss Saowaluk Lemsiriwong

Major Adviser : Assist. Prof.Dr. Panuwat Pakdeewong

Adviser : Assoc. Prof. Panyupa Noparak

Type of Degree : Master of Arts Degree in Social Development
(M.A. in Social Development), Naresuan University, 2005.

Abstract

The purpose of these research were to ; study the profiles and problems of the community planning process in the area of Tumbon Administration Organization of Phitsanuloke Province. Both of qualitative method and quantity method were employed in these research and 5 pilot tumbon, 31 working tumbon, 310 leader of these process; which purposively randomed, were as key informants and source of data.

The tools were intervied guidelines, non-participatory observation and questionnaires were used in data collection stage. So on, the data were checked by triangulation technique and the content analysis was used in the phase of data analysis. Further more, percentage, arithmetic mean and standard deviation were used as the statistical method.

The result were:

1. The profiles of planning process were; have had the used of strategic principle in the planning formulation process; had the civic forum in case of data processing, had the people participation in phase of planning formulation, used the leadership when their implement their plan and found that the plan could solve the people's problems.
2. The differrentiation of thsie profiles were; the usage of technique in each of step of planning process because it depended on the individuality of each of tumbon's

context and the continuing of their process and their learning time. However, the external factors were significance on their impact.

3. The problems of their process were; the problems of the execution of civic Forum, their weakness leader and weakness of people participation on the step of planning formulation. So on, on the implementation stage, the weak-ability on planning management were found and the impact of lacking of supportive team were significance impacted.